СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 43. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЛЮТОГО 1951. — No. 43. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 21, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПЕВНЯЄ СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЮНІЙНИМ ПРОВІДНИКАМ

Вашингтон, 19 лютого. — Загрозлива увага робітничих представників в Раді Стабілізації Платень хвилево минула, коли чотири юнійні провідники відбули конференцію з президентом у Білому Домі. Їм сказав президент, що уряд змагає до рівнорядного трактування усіх груп, отже й робітничої групи, без спеціяльних привілеїв для нікого при мобілізації засобів і видавані відповідних розпорядків. Президент Труман назначив свого дорадника, Чарлса С. Морфі, опрацювати з робітничами провідниками програму, яку вони йому предложили. Крім того юнійні провідники назначили час на розмову з адміністратором економічної стабілізації, Еріком Джанстоном і вислали лист до директора оборонної мобілізації Чарлса Е. Вілсона, в якому вони виявили згоду на його пропозицію, щоб назначити когось з робітничих організацій на високе становище при складанні мобілізаційної політики. Негодування серед юнійних провідників повстало з того, що минулого четверга Рада Стабілізації Платень більшістю голосів ухвалила, що на майбутнє можна буде піднести платню тільки до десять відсотків платні, яка була в початках січня б. р.

ПОВІТРЯНЕ КОМАНДУВАННЯ НЕ КЛИЧЕ РЕЗЕРВІСТІВ

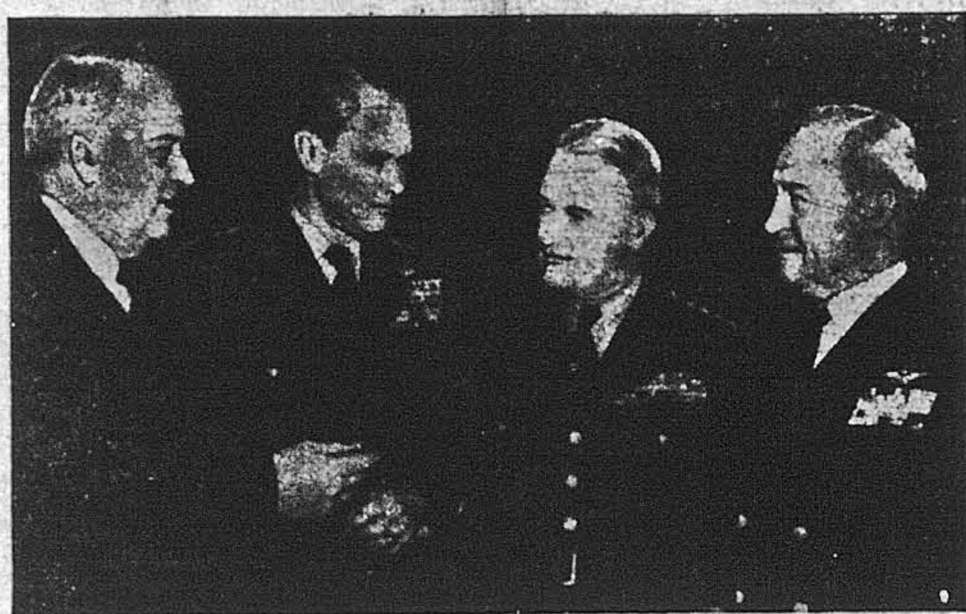
Вашингтон. — Команда повітряних сил припинила покликання до активної служби на неозначений час 60,000 резервістів за пляном, складеним місяць тому, щоб доповнити повітряні сили до 971,000 людей. Це зроблено тому, що зголосилося непередбачене велике число добровольців, як рекрутів, так і давніших пілотів. Дехто здогадується, що припинення прийшло внаслідок критики сенатської підкомісії, що повітряні сили набирають забагато добровольців, одначе не кличуть їх до активної служби, а міжтим інші роди збройних сил не мають відповідного числа рекрутів.

КАМПАНІЯ ЗА МОРАЛЬНУ ВІДБУДОВУ

Атлантик Ситі. — На зібранні 14,000 учителів, членів Краєвого Товариства Виховників і Американського Товариства Шкільних Управителів роздано зазив, друкований на сто сторінках до „моральної відбудови", ухвалений одноголосно виховною комісією обох організацій. Двадцять провідних виховників, таких як президент Колумбійського університету ген. Двайт Д. Айзенгавер, або президент Гарвардського університету д-р Джеймс Б. Конант підписали цей зазив, який звертається до населення країни, щоб воно присвятило себе наново до великого завдання „моральної відбудови". Ген. Айзенгавер ствердив, що „вірність моральним і духовим цінностям, які зробили Америку великою, є першим обов'язком наших прилюдних шкіл."

ПРЕЗИДЕНТ ЗМІНИВ ДУМКУ В СПРАВІ ФІНАНСОВОЇ КОРПОРАЦІЇ

Вашингтон. — Президент Труман згодився поставити на чолі Ріконстрокшен Файненс Корпорейшен одну людину, на місце ради з п'яти осіб, як це було досі. Перед двома тижнями президент назвав „ослячими" закиди деяких сенаторів, що в цій корпорації запанував протекціонізм тому, що забагато господарів. Головний прихильник такої реформи, сен. Дж. Вилйем Фулбрайт, признав, що зміна думки президента є корисна.

ШЕФИ ШТАБІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ зізнавали в Сенаті в справі висилки додаткових контингентів американських військ до Европи. На фото (від ліва) сенатор Кеннет С. Веррі в розмові з ген. Гойтом Ванденберґом, шефом штабу авіяції, ген. Лотоном Коллінсом, шефом штабу сухопутніх збройних сил, і адміралом Форестом П. Шерманом, шефом морських збройних сил. Командати висловили свою думку, що Злучені Держави повинні скріпити свої гарнізони в Европі.

Захід ставить справу совєтських зброєнь на порядок нарад міністрів

АЛІЯНТИ ВІДПОВІЛИ МОСКВІ, ПРОПОНУЮЧИ ВСТУПНІ НАРАДИ В ПАРИЖІ 5 БЕРЕЗНЯ

Париж, 20. лютого. — Уряди Злучених Держав Америки, Британії і Франції передали вчора урядові Совєтського Союзу свої ноти з відповіддю на совєтські пропозиції щодо нової конференції Ради Міністрів закордонних справ цих чотирьох великодержав, пропонуючи, щоби вступні наради заступників міністрів почалися в Парижі вже 5-го березня. На цій конференції мав би бути вирішений порядок нарад самих міністрів, що мали б зустрітися дещо пізніше у Вашинґтоні. — Совєтський уряд, пропонуючи таку конференцію, ставив її завданням обговорити і вирішити справу німецького озброєння. Західні аліянти зі свого боку видвигнули відразу цілий ряд інших проблем, що їх вважають причиною теперішньої політичної кризи в світі, між ними головно справу самого совєтського озброєння та постійної розбудови збройних сил совєтських сателітів, включно зі Східною Німеччиною, що вже сьогодні перейшла далеко обмеження, встановлені мировими договорами. В нотах стверджується, що властне совєтське озброєння заставило до подібних заходів теж аліянтів. — Совєти почали інтензивно зброїтися і приготовлятися до нової війни негайно після закінчення попередньої. Факт, що в Польщі і Східній Німеччині Совєти вдержують аж 35 своїх дивізій, не включаючи в це великих польських і східнонімецьких військових формацій, не свідчить про мирні цілі Москви — стверджується в ноті. Проте, окрему увагу звертається там на зброєння Мадярщини, Болгарії і Румунії, совєтських сателітів. В поінформованих колах стверджується, що на включення справи совєтських зброєнь в порядок нарад наставали головно Злучені Держави. В самій ноті рішучо відкидується совєтські обвинувачення щодо озброєння Західної Німеччини, яке, вправді, плянується але яке ще навіть не зачалося, тоді як Совєти вже давно створили велику збройну силу в Східній Німеччині. Стверджується, що хоча західні ноти були приготовані ще перед інтерв'ю Сталіна минулої п'ятниці, проте в них є вже включена речева відповідь на поодинокі твердження Сталіна. Ноти передали вчора західні амбасадори в Москві совєтському міністрові закордонних справ Вишинському.

ВСТАНОВЛЕНО МІСЦЕ НА ГОЛОВНУ КВАРТИРУ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ АРМІЇ

Париж, 20 лютого. — Після довгих шукань, представник ген. Двайта Айзенгавера, головного команданта европейських збройних сил, розв'язав остаточно проблему місця на головну квартиру, прийнявши від президента Оріола пропозицію побудувати її в Марлійському ліску, що служив досі для президентських полювань. Це місце віддалене около 12 миль від Парижа і там має бути побудований впродовж найближчих трьох місяців европейський „Пентаґон", в якому вирішуватимуться найбільш таємні і рішальні пляни европейської оборони в ці критичні часи. Сам ген. Айзенгавер має вже завтра причалити до Шербурґу на пароплаві „Квін Елизабет". В поінормованих колах вважається, що перші завдання головного аліянтського команданта в Европі будуть більше дипломатичного ніж військового характеру, бо він раніше має зорганізувати спільну европейську армію, якою командуватиме.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ВОРОЖИЙ ВІДСТУП В КОРЕЇ

Токіо, 20. лютого. — Комуно-китайські армії, після безуспішного наступу та намагання проломити аліянтський фронт на центральному секторі впродовж минулого тижня, продовжували вчора загальний відступ, намагаючись тепер „відв'язатись" від наступаючих їм на п'яти аліянтських військ. Аліянтські панцерні колони, здобувши вчора дальших около 4 милі терену, захопили майже всю територію на південному березі ріки Ган, а панцерні патрулі перейшли ріку, відступаючи опісля знову на головні позиції без будь-якого напору з боку ворога. Вважається, що комуністичні армії, — втративши під час безуспішного наступу около 100,000 вояків вбитими, пораненими і полоненими, тепер відступають, щоб відв'язатися від аліянтських військ та могти перегрупуватися. Один аліянтський патрульний відділ, що переправився через ріку Ган на схід від Сеул, ствердив, що ворог починає там перекидувати нові сили, як теж масу нової зброї, в тому панцерної. В цілому ряді місць центрального і західного секторів фронту доходило до доривочних боїв, під час яких ворог знову зазнав великих втрат. Відступаючи, ворог залишає за собою в поспіху великі припаси зброї та іншого воєнного матеріялу. — Ген. Ріджвей, командант Восьмої Армії на фронті, підсумовуючи фронтові події останніх днів заявив, що ворог ще має досить сили, щоби протиставитися аліянтському протинаступові та розпоряджає великими резервами на півночі. Тому аліянтське командування не думає продовжувати свого наступу до 38-мої паралелі і воно не має жадних конкретних теренових цілей, зосереджуючи свою акцію все ще на головне давдання: вибити по можності якнайбільше ворожих вояків якнайменшим коштом. До якої міри це завдання здійснюється свідчить факт, що в останніх боях ворог втратив приблизно 150 вояків за кожного втраченого аліянтського вояка. — „Обмежені бої" продовжувалися теж на східній ділянці фронту.

ДОЛЛЕС ПРО ПОТРЕБУ ОЗБРОЄННЯ ЯПОНІЇ

Мелбурн, Австралія, 20. лютого. — Джан Фостер Доллес, висланник президента Трумана для підготовки мирового договору з Японією, заявив тут вчора перед своїм виїздом до Нової Зеляндії, що він був би проти такого договору, який відкидав би або обмежував би озброєння та оборонну підготовку Японії. Доллес вважає, що таке обмеження могло б стати тільки причиною для нового оживлення японського націоналізму, тоді як головним завданням аліянтів повинно бути намагання вдержати теперішній пацифізм японського народу, відповідно скапіталізувати його та включити Японію в колективні заходи безпеки в рямках Об'єднаних Націй. Доллес вважає, що Японія є тепер в стані великої політичної і господарської непевности, що створює незвичайно податливий ґрунт для всякої підривної пропаганди, що й намагаються використати комуністи.

КИТАЙЦІ МОБІЛІЗУЮТЬСЯ

Гонґ Конґ, 20 лютого. — Величезні втрати комуно-китайських „добровольців" в Кореї заставили комуністичний уряд і командування повести цілий ряд нових мобілізаційних заходів на континенті, для поповнення вибитих аліянтами прогалин в Кореї, як теж, можливо, для „інших завдань". — Повідомлення про мобілізацію комуністів сходиться теж з вісткою про мобілізацію націоналістів на Формозі. Ціль цеї другої мобілізації невідома, як довго націоналісти на Формозі мають американські оборонні гарантії з одного боку та рівночасно виключення їх десанту на китайському континенті з другого.

КОМІТЕТ ПОСЕРЕДНИЦТВА О. Н. ВІДБУВ ПЕРШІ НАРАДИ

Лейк Соксес, 20. лютого. — Комітет Посередництва О. Н., встановлений для дальших зусиль відносно мирного полагодження корейського конфлікту, відбув вчора своє перше засідання, в якому взяли участь теж члени іншого Комітету, завданням якого є обміркувати можливості і методи покарання аґресорів. Стверджується, що члени цих комітетів ще не втрачають надії на можливість перемир'я, про яке згадував в своєму передвчорашньому інтерв'ю теж Сталін, хоча досі немає жадних познак, що червоний Китай відступив від своїх початкових домагань, які вже були відкинені Об'єднаними Націями. В кожному разі, Комітет Посередництва рішив продовжувати свої зусилля для замирення і поступати осторожно, щоби нерозважністю не перерішити справи. Комітет Санкцій зі свого боку рішив відложити свої кінцеві рішення щодо покарання аґресора, даючи тим самим час і можність Комітетові Посередництва провірити і використати всі можливості для замирення без потреби застосування санкцій.

84 ОБВИНУВАЧЕНЬ ПРОТИ ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ

Ню Бронсвик, Н. Дж. — Вісімдесятчотири обвинувачень в чоловіковбивстві зголосила слідча судейська лава повіту Мидлсекс проти Пенсилвенійської залізниці за розбиття потягу „Брокер" дня 6 лютого коло місцевости Вудбридж, підчас якого згинуло 84 осіб. Слідство тривало цілий тиждень. На підставі призбираного матеріялу й зізнань свідків судейська лава прийшла до висновку, що за катастрофу відповідає саме підприємство, а не службовики. Обвинувачення твердить, що підприємство „вбило й замордувало" 84 людей, називаючи кожного вбитого по імені. Найвища кара за одне вбивство виносить $1,000. Це не включає цивільних позвів родин, які можуть зголосить від себе позов за відшкодування в неозначеній сумі. Крім того стейт може заборонити залізничному підприємству втримувати свій шлях на території стейту.

КОЛЛІНС ТВЕРДИТЬ, ЩО ЕВРОПУ НЕ МОЖЕ ОБОРОНИТИ САМА ПОВІТРЯНА СИЛА

Вашинґтон, 19 лютого. — Ген. Дж. Лотон Коллінс, голова генерального штабу армії заявив, що Західна Европа зорганізує головну силу сухопутної армії для оборони від аґресії, одначе ця територія тепер така слаба, що американська морська й повітряна фльота не зможуть оборонити її від заливу совєтських армій. Коллінс сказав це при складанні зізнання в сенатських комісіях закордонних справ і збройної служби для доказу, що з Америки треба вислати до західної Европи сухопутну армію для допомоги тамошнім країнам. При цій нагоді Коллінс остеріг, що на випадок загарбання Москвою цілої Европи Америка колись мусітиме боротися сама для свого рятунку і не буде мати союзників.

ЕСПАНЦІ ЕНТУЗІЯСТИЧНО ВІТАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА

Мадрид, 20 лютого. — Еспанські представники і нарід ентузіястично вітали вчора новопризначеного американського амбасадора Стентона Ґріффіса, що причалив до порту в Кадіс, щоби зайняти пост найвищого американського представника в Мадриді, який був необсаджений від 1945 року. Амбасадор Ґріффіс, вийшовши з корабля, заявив еспанцям, що він „привіз їм послання дружби американського народу" та що він сподівається закріпити вузли між Злученими Державами і Еспанією щодо взаємного порозуміння, культури і торгівлі. На запит одного з кореспондентів, чи Еспанія може розраховувати в майбутньому на допомогу з Пляну Маршала, амбасадор Ґріффіс відповів, що під час подорожі на морю була прекрасна погода. Свої нормальні функції амбасадор Ґріффіс перейме після передачі ген. Франкові креденційних листів правдоподібно з днем 1-го березня. В коментарах з цього приводу стверджується, що бажанням Злучених Держав є включити Еспанію в оборонну систему Атлантійського Пакту, тоді як Еспанія бажає собі насамперед приязні з Америкою, ставлячись дещо легковажно до Англії і зокрема Франції, бо вважає їх мало відпорними на комунізм.

● **Василь Сенишин,** робітник на корабельних доках в Ню Йорку, був засипаний градом куль після покінчення праці в четвер. Його завезли в непритомнім стані до шпиталю. Його батьки є сторожами дому при Аллен стр., недалеко доків.

ЗАЛІЗНИЧА ЮНІЯ ПОКАРАНА ЗНОВУ ГРОШЕВОЮ КАРОЮ

Вашинґтон. — Братство Вагонових Службовиків признало себе винуватим у непослусі федеральному судові і дістало кару у висоті $75,000 за те, що не взивало своїх членів, залізничих стрілочників, щоб вони на приказ суду залишили недавній страйк і стали до праці. Урядники юнії признали правдивими закиди прокуратора і не боронили юнії. Суддя Едвард Е. Тамм був здивований признанням до вини, одначе пригадав урядникам, що „юнії мають приймати свої обов'язки й відповідальність так само як і права, якщо вони мають розвиватися". Після виміру кари прокуратор заявив, що будуть відкликані судові позви проти братства в Шікаґо й Клівленді. У Шікаґо братство вже дістало кару у висоті $25,000 за непослух у попереднім страйку стрілочників.

Судова кара на юнію не кінчить непорозумінь між залізничними робітниками й підприємцями. Переговори між обома групами веде Краєва Рада Посередництва, одначе досі не признак, щоб заповідалося на загальну згоду.

ТИМЧАСОВІ РЕЄСТРАЦІЙНІ КАРТКИ БУДУТЬ ВИДАВАНІ ІМІҐРАНТАМ В ПРИСТАНЯХ

Вашинґтон. — Комісія Переміщених Осіб оприлюднила постанову, щоб видавати тимчасові реєстраційні картки негайно при вступі на американську землю у пристанях, для іміґрантів заки вони будуть могли зареєструватися постійно. Добровільні організації, які займаються розселенням нових іміґрантів, мають повідомити про це людей, які дають працю й мешкання новим іміґрантам. Ці картки будуть тимчасовими „леґітимаціями" для новоприбуваючих, отже вони повинні носити їх при собі для виказання своєї правности перебування в Америці. По трьох місяцях вони дістануть постійні реєстраційні карти.

● **Непам'ятна від багатьох років** повінь навістила дев'ять повітів Англії, що займають майже четверту частину простору цілої країни.

● **У Варшаві почала свій Конґрес** опанована комуністами Світова Федерація Профспілок, з якої вже виступили робітничі організації майже всіх не-комуністичних країн.

В АМЕРИЦІ

● **Не будуть питатися про вік** життя при реєстрації виборців у стейті Ню Йорку. Губернатор Діої підписав закон, який це забороняє. Вистачить сказати „понад 21 років", коли хтось виглядає замолодо. Старших з вигляду не будуть питатися.

● **Два представники ЗДА виїхали до Бразилії** на конференцію в економічних справах, включаючи й ціну кави. Ними є: Едвард Дж. Миллер, асистент секретаря стейту для справ Латинської Америки і Франсис Адамс Труслов, дорадник у бразилійських справах.

● **Премієр білоруського уряду на вигнанні,** Евген Качованський, осудив найновіше інтерв'ю Сталіна як ошуство. Він сказав це на зібранні Білоруського Американського Товариства в Брукліні.

● **Дві доби безупину передавав „Голос Америки"** цілому світові вістку, як то Сталін перебрав на себе завдання „ляльок і попихачів для пропаганди" і як він позичив „своє ім'я для совєтського обману". У поясненні сказано, що Сталін був приневолений до своєї ролі відступництвом людей закордоном від російського комунізму.

АМЕРИКАНСЬКЕ ЕМБАРҐО ЗДЕРЖУЄ ВОЄННУ ПРОДУКЦІЮ В СОВЄТАХ

Беоґрад, Югославія, 20. лютого. — Югославська преса, на підставі дбайливих доходжень та провірених інформацій стверджує, що американське ембарґо на експорт стратегічних матеріялів до Совєтського Союзу та його сателітів завдало сильний удар совєтській воєнній індустрії, тимбільше, як слідами Америки під цим оглядом почали йти теж інші західні країни. Совєтська воєнна індустрія, що під час другої світової війни була наставлена у великій мірі на допомогу Заходу, тепер почала з усіх кінців „рватися" і цьому не можна зарадити ані додатковими каторжними робітниками ані новими обмеженнями цивільного господарства. В доказ цього наводиться цілий ряд конкретних фактів. Для прикладу вистачить згадати, що найбільша фабрика алюмінію в Совєтах може випродукувати тільки 60,000 тон алюмінію річно, тоді як одна подібна фабрика в Канаді продукує річно 100,000 тон.

В СВІТІ

● **Комуно-китайські власті** розстріляли вчора чотирьох націоналістичних генералів, за поповнені ними „акти проти народу". Трьох з розстріляних мали мати зв'язок з націоналістичними партизанами.

● **25 мільйонів долярів пообіцяла** Канада на здійснення т. зв. Коломбійського пляну відбудови і розвитку південно-азійських країн.

● **Американці звільнили** з в'язниці в Ляндсберґу ще двох німців, засуджених за поповнені ними злочини в концентраційних таборах під час війни.

● **Німці продовжують акцію** для скасування затвердженого американцями вироку смерти на сімох воєнних злочинців, виконання якого з того приводу відложено.

● **Індійський парлямент** продовжив на один рік протикомуністичний закон, який дозволяє урядові держати в ув'язненні без суду підозрілих з комунізмі осіб.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОВТОРЕННЯ СТАРИХ НАКЛЕПІВ

Сталін, як і Гітлер, вірить у силу брехні. Тому саме теж і останнє його інтерв'ю, передане московською „Правдою", є тільки збіркою постійно поширюваних кремлівською пропаґандою брехонь і наклепів на Захід, а зокрема на Злучені Держави, Велику Британію та Францію, як тих, що зброяться і готуються до третьої світової війни. Він тільки додав „загадочности" заялозеним комуністичним брехням, так добре світові відомим. Але як „великий Сталін" пускає навіть малу брехню, то тим самим вона стає „великою". Кожний наклеп, який він і не був би, але як він походить від Сталіна, його всюди розголошують, над ним застановляються і на нього зараз відповідають. Це теж тому, бо Сталін рідко забирає публично слово, а як уже забирає, то це не діється без будь-якої важливої причини.

Хоч Сталін не сказав буквально нічого нового й несподіваного, але світові дипломати і політики все ж таки намагаються відгадати, що заставило його забірати тепер голос і що за тим криється. Найцікавіше в цьому випадку те, чого Сталін не сказав, не згадуючи ані одним словом Німеччини, отже справи, яка повинна бути — і то на виразне домагання Москви — першою і найважливішою на недалекій конференції Ради міністрів закордонних справ. Нема сумніву, що заява Сталіна підготовляє ґрунт тим нарадам і якраз на них виступить Кремль з якоюсь „несподіванкою", отже з тим „новим", чого нема в заяві Сталіна.

Широко коментується цинічні слова Сталіна про мир і про те, що в теперішньому часі „війна не є неминуча". З цього тільки заключають, що Сталін не думає тепер про війну на світові розміри, а буде вдоволятись „льокальними". Це мабуть відчув Тіто, що добре визнається на кремлівській діялектиці. Тому і заявив, що Югославія братиме участь теж і в ліквідації „льокальних воєн", бо в теперішніх обставинах годі льокалізувати війну в Европі.

У Вашинґтоні вважають, що упадок престижу Кремля в міжнародній політиці заставив Сталіна забрати слово й повторити брехні й наклепи проти Америки, Британії, Франції та Об'єднаних Держав. Це він зробив для домашнього вжитку й піддержки комуністів у цілому світі. Зневаги ці обраховані теж і на враження, яке вони повинні зробити на азійські народи. Мабуть тому британський уряд зараз так гостро зареагував на них. Президент Труман, який мабуть відповість Сталінові пізніше, обмежився наразі тільки до заяви, що Злучені Держави не змагають до знищення ніякої держави і ніякого уряду, а зброяться тільки ради забезпеки миру. Пресовий урядовець Білого Дому, М. Дж. МекДермонт, одначе підкреслив, що небезпека аґресії може вийти тільки з Кремля та що Сталін найліпше сам знає, хто є відповідальний за комуністичну аґресію в Кореї.

Заяву Сталіна треба зарахувати до „мирної офензиви", започаткованої в Москві й веденої комуністами в цілому світі. Вона має „доказати", що Захід хоче війни, а Росія миру. Ця офензива звертається понад голови урядів прямо „до народів" і взиває їх взяти справу миру в свої руки і так відвернути нову світову війну. Теж і Сталін звертається „до народів". Не диво, він же ж автор цілої тої „мирної офензиви"!

Совєтські збройні сили

Інтерв'ю маршала Сталіна поміщене в газеті „Правда" твердить, що Росія перевела роззброєння своєї армії негайно після другої світової війни. Коли б так не було — каже Сталін — то вона не могла б розвинути своїх конструкційних проєктів при одночаснім розвитку воєнного промислу. Західний світ змісця відкидає таке твердження, бо справа мається якраз навпаки.

Наче в вижиданні заяви Сталіна Фил Томас, співробітник газетного синдикату Скрипс Гаверд, подав ще минулого тижня свіжі відомості про совєтські збройні сили. Він пише, що Совєти мають 300 дивізій самої сухопутної армії, які готові до походу. А що кожна дивізія нараховує 10,000 вояків, отже ціла армія має 3,000,000 вояків. Розвідча служба Західних країн нараховує їх на 4,000,000.

Повітряні сили Совєтів подають на 19,000 до 25,000 літаків, а це вказує як важко дістати точні відомости про совєтську воєнну готовість. Каталог Джейна про морські сили, який вважається за світовий авторитет у таких справах, інформує, що Росія заплянувала збудувати 1,000 підводних лодок, але тепер має їх 350 до 370. Багато з них це найновіші моделі, от як „шноркел", що має прилади до „дихання", щоб можна довгий час залишитися під водою і їздити на далеку віддаль.

Усі російські боєві машини це нові або майже нові моделі — найстарші з 1930-тих років. Спроби, пороблені підчас фінської, як й другої світової війни, принесли зміни, як у вишколі, так і в організації. Особливо війна проти німців дала росіянам знамениту нагоду для вправ сухопутних вояків, моряків і літунів. Появилися нові й талановиті командувачі на місце тих що їх зліквідовано в 1937 р. тому, що вони показалися неспосібними до боїв. Від Дня Перемоги в Европі 1945 р. Москва зосередила свої змагання на використання лекцій з другої світової війни. „Ніяка інша країна в світі не завела в себе такого інтензивного вишколу у всіх напрямках, як Совєтський Союз" — пише Інформаційний Журнал Армії ЗДА. — „Тільки чоловіки поза 50 років життя і такі, що їх признано фізично неспосібними, вийняті від військової служби. Приблизно 2,000,000 жінок, у віці від 18 до 25 років носили військові однострої в другій світовій війні" — сказано в журналі.

Найновіші вісті з Совєтів вказують, що вкорінювання військового знання практикується ще перед покликанням молоді до армії, фльоти чи повітряних сил. Вже у школах прийнято військові звороти, такі, як „фронт", „офензива", „бій" і „ціль". Це належить до марксистського боєвого навчання й виховання.

Крім шкіл є ще державні клюби молоді, що є відповідниками американських скавтів, під назвою „Молодих Піонірів", у яких учать майбутнього салдата, як орудувати воєнними машинами. Коли хлопець дороcте, він може бути придатним у постійній збройній частині або залишитися в резерві.

У Совєтах нема відкладання служби на пізніше, як це буває в Америці з клясою „Ф-4". Там якстій беруть до війська кожного хлопця, що перейшов фізичну провірку. Його приділюють до одного з 12 ступнів, але ні один з них не є звільнений від служби. Після двох-трьох років вишколу юнака переносять до резерви. Як резервіст він відбуває періодичні вправи, а така служба триває нераз п'ять років. Однак звичайно його покликують кожного року на короткий час для відсвіження вишколу. При такім устрою існує мала різниця між резервовими формаціями й активною військовою службою, хіба, що вправи не є такі завзяті в резерві.

Найспосібнішу молодь забирають до морської й повітряної служби і тільки решту приділюють до приземної армії. Армія розвиває таланти поодиноких юнаків при кавалерії, при лєцатарських корпусах, чи в інших спеціяльних відділах.

Вишкіл офіцерів у Совєтах опертий на іншій системі ніж в Америці. Є ціла низка різнородних офіцерських шкіл, відповідно до родів зброї. Тепер уже не вибирають офіцерів з-поміж звичайних вояків, як це було в початках. На місце вибору прийшло назначування „згори", відповідно до ранґи і тепер в ніякій армії в світі нема такої віддалі між офіцерами й звичайними вояками, як у Совєтах. Російськ'а армія побудована на давніх пруських, зразках, а совєтські офіцери звісні зі своєї брудальности і легковаження „нижчих чинів".

Багато вояків вірить у комуністичну ідею, хоч мало хто з них допущений до Комуністичної партії. Їм безупину втовкмачують ідею неминучости боротьби „з капіталістичним імперіялісмом", а агенти МВД дбають за те, щоб їм відхотілося мати незалежну думку. За такі „ухили" в думанні їх жде звичайна „ліквідація".

Приклад реальної політики

Завдяки світовому надзвичайно складному положенні, знову німецьке питання виходить на міжнародну політичну арену, як один із силових елементів проти большевицького імперіялізму. В останніх місяцях біля мало котрого питання світової політики проходило стільки нарад, як довкруги німецької проблеми. Ще не затерлися у памяті многих події другої світової війни, котрі багато із нас навіть драматично переживали. І не диво, бо тоді проходив велитенський змаг майже цілого світу проти „германського тевтона". Силова констиляція післявоєнного світу зложилась такою, що хоч-не-хоч західний світ мусітиме іди разом із німцями проти сов-депії, очевидно даючи їм концесії, на чий кошт невідомо. Виявилось, що друга світова війна не закінчилась, світ не має спокою. Це є наслідок помилок західнього світу. Помилки ці не робили ми, але від цього нам аж ніяк не легше. Поїздка ген. Айзенгавера по Европі вияснила ситуацію настільки, що Европа усіма засобами обстоюватиме свою вікову культуру та лад, і німці в цій боротьбі під впливом американської політики одержали відповідне місце та ролю. Інакше і бути не могло. Німецький вояк незаступимий у боротьбі з большевицькими ордами, а політика не знає сентиментів і бере до уваги усе, що силою спосібне для осягнення основних цілей.

Вода на німецький млин.

Лєнін, розбудовуючи теоретичні основи пролетарської всесвітньої революції, доказує, що большевизм переможе у цілому світі, лиш тоді, як пролетаріят російський піде на барикади разом із німецьким. Це є правдиво. Але як це не звучатиме парадоксально, оцю шансу перебив їм Гітлєр, запрягши збольшевизований німецький пролетаріят для німецьких імперіяльних цілей, видвигнувши перед їх очима блаґа підбитого сходу, в тім і України. Сталін нераз вже давав докази своєї впертости та послідовности і в останнє хоче виграти німецьким козиром.

Тоді, коли лиш при плянуванні створити німецьку армію по стороні західних сил піднімають большевики страшний галас й погрози, самі продовж літ роблять усе, щоби німецький чинник у всіх відношеннях використати та впрягнути у їхні інтереси. Не мало і осягнули вони на цьому відтинку. Весь науковий, фаховий, економічний і людський східно-німецький потенціял використаний від літ для безпосередніх большевицьких цілей. Треба признати, що і вислідн мають не малі, які відчують і ті, що не збиралися, чи ще пару літ тому не передбачували цього, що є зараз.

Нинішнє політичне світове положення стає в першій мірі для західньої Німеччини рятунком та виграшем. Знайшовшись у катастрофальному післявоєнному положенні, при помочі таки своїх вчорашніх ворогів чи противників стають на ноги. Їм помагають матеріяльно, дозволяють на економічну відбудову, що знову спасає перелюднену Німеччину перед голодовою смертю та біологічним заламанням її. Невтомно і запопадливо як муравлі працюють та наладнують вони у всіх відношеннях розбите економічне та суспільне життя. І ждуть на нагоду скочити на хребет подіям. Не перестають мріяти про похід на їх незабутній схід, на котрому, як вони твердять, зазнали в наслідок програної ними другої світової війни, багато кривд. Навіть слухати не хочуть, що ці мнимі чи дійсні кривди це лиш наслідок їх проклятих діл. Цікаво, чи не ставлять вони і зараз ясно домагання на концесії на сході, що було б згідне із відкритим сприйманням та практикою, в котрих всі ці терени, що на схід від їхніх етнографічних кордонів, є їх „лєбенсравмом". Вікова їхня історія на підтвердження цього становища має багато примірів та наглядних доказів.

Суміш почувань і думок.

Довго довкруги нас трималося поняття „ґерманофілів". Це є, що правда, заслугою наших ворогів. І врешті дочекались, що ґерманофілів стає більше. І то в ім'я тої самої засади, хоч з чортом, коби лиш проти московсько - большевицького імперіялізму. І це стається тоді, коли ми понадсильною боротьбою доказали, що ми проти німецького імперіялізму усяких барв. І тяжко виробити собі остаточне становище, чи і наскільки є в інтересі українського народу та других народів сходу, яких доля подібна до нашої, є потрібна озброєна Німеччина Ще пару літ тому ми західньому світові подавали іншу розвязку. Вона, хоч дуже вже пізна, і до нині не взята до уваги. А виноситься німців, бо у нинішній ситуації здається не має іншого виходу. Історія колись нотуватиме, що своєчасно не використано підметні сили сходу. У двох останніх світових війнах наш нарід два рази мав безпосередню змогу досвідчати, що значить цвяхований чобіт пруського „юнкра", чи очманілого „іберменша". Знаємо добре, що принесло їхнє перебування на наших землях у двох останніх світових війнах. Не будемо розводитися над їхньою практикою у другій світовій війні в „Райхскомісаріяті Ост", до котрого належала і їхня „Кольонія Україна". Не хочеться зупинятись скільки розстріляно наших передових громадян, за те лиш, що прагнули волі та людських прав. За виголоджених в полоні до пів мільйона тільки наших братів. Хіба не забули ми, як виглядали наші люди на каторжних роботах і що діялось по концентраційних таборах. Тисячі попалених сіл, містечок і міст. Скільки награбованого майна українських громадян вивезено, до любого їх „гаймату". Як поводилися із нами! Над цим всім треба зупинитися, хоча б лиш тому, що нарід, який залишився на землях жити, не забув цього всього, а здорову і військовоспосібну частину нашого народу большевики знову у своїх загарбницьких цілях змобілізували або це внедовзі зроблять для боротьби із свободолюбним заходом. І хоч-чи-не-хоч велика частина отсих завтрішних солдатів, яка безстережно є проти большевизму і жде лиш нагоди на розплату із ним, маючи до діла по противній стороні із німцями, мусить завагатися з ким іти і коли повстати. Почування у простих людей не можна собі легковажити. Навіть почувань німців. Нераз доводилось мені стрічати нинішніх німців „віднацизованих", головно тих, які висловлювали свої думки відкрито — бо прості, то вони не скривали цього, що думали, що коли б їм доля судилась ще побувати на сході, то як один із них висловився „тоді не буду розстрілювати, але дітей братиму за ноги і головою битиму в стовпи". Це все вияви почування. Але їх треба взяти дуже, а дуже до уваги, бо багато можна вияснити при розумно попровадженій пропаґанді через „Голос Америки" і вияснювальну акцію серед німців.

На холодний розум взявши, то невідома постановка німецького питання може і тут ускладнити ряд питань, звязаних із інтересами нашого народу на землях і наші взаємовідносини із деякими нашими сусідами. — Хоча б проблема кордонів.

Треба б нам і то спільно з деякими нашими сусідами подумати, що робити, щоби вийти із цього положення щасливою рукою, і не впасти під нову опіку „старшого брата" із півночі.

Теофіль Бак-Бойчук.

Кріпость Росії на Балканах

Ні одна европейська держава не успіла так відгородити себе від Заходу як Болгарія. Її ділить від нього масивна залізна заслона. Що не вдалося російським царям у Петербурзі, мимо найбільших зусиль та інтриґ, це осягнули без труднощів можновладці у Кремлі. Болгарія впала в їхні руки як доспілий овоч. Хоча вона ніде не межує безпосередньо зі Совєтами, стала ця країна впродовж немногих років їх найсильнішою опорою на балканському півострові та найпослушнішим і найпевнішим знаряддям Комінформу. Щораз більше й свідоміше стає вона передньою сторожею закордонної політики Москви. Пропаґандивна боротьба проти горо́їжної Югославії ніде не ведеться сильніше й пристрасніше як у Софії. В Кремлі знають, що на некоронованого царя Болгарії, Вулько Червенкова безумовно можна рахувати. При цьому слід пригадати собі настрої, які панували ще літом 1947, коли Тіто ще був у повній ласці Москви. Тоді побратимство обох країн вважали природним і незломним. Навіть митна унія між Болгарією і Югославією була близька, а Дімітров заявив, що навіть атомова бомба „не в силі знівечити раз вибраний напрям політики". Розуміється, нині немає про це мови. Югославію вважає Болгарія найбільшим своїм ворогом, а водночас відбувається її русифікація у всіх ділянках: у політиці, адміністрації, війську, господарстві та в культурі.

Болгарія є чисто селянська країна, в якій міста, за виняттям Софії, не мають значення, а промисл тільки у початках. Центральний комітет комуністичної партії звертав тому головну свою увагу на те, щоби позискати для себе сільське населення та зігнати його в колхози. Систематична аґітація не минала останнього селянина. Проте заможність селян („кулаків"), яких у Болгарії є не менш 50,000, трактовано з недовірям і упосліджувано.

Чи ця аґітація мала успіх?

В половині цього року ледве 1/10 частину селянських родин зігнано в колхози. Щоби полегшити цей процес, комуністи стали основувати півколхози, розуміється, з наміром, очистити їх чим скоріше з „капіталізму". Коли однак зважити, що болгарська п'ятирічка поставила собі завданням, охопити половину селянських земель під соціялізацію (колгоспи) і що це абсолютно не йде в парі з політичною большевизацією держави, тоді можна розуміти Червенкова, який лає людей останніми словами. З другого боку йдуть зусилля механізації управи ріллі через машини й трактори. Це робиться очевидячки з метою, що разом із технізацією села зміниться теж і ментальність селян у користь большевицьких можновладців.

(л)

Лев Ясінчук.

„НОВА ЕВРОПА"

(Уривок з повісти: „Данина Молохові").

3)

Чим ближче до середмістя — тим більше людей, прохожих і стоячих на хідниках. Доходять до вузлового перехрестя в середмісті, до Валів, де вусатий король Собіський сидить на коні, як Хмельницький у Києві; тільки булава звернена в інший бік. Кінь під ним зіпняв передні ноги до скоку. Але до цієї хвилини мусів уважно брикати, бо з одного боку, нашвидку здвигнений, пишався памятник „звільнення Західної України", а з другого боку — стрункий памятник „злуки". Наразі сидить Собіський дальше на своєму коні, а нові памятники лежать на землі: „злука" поторощена, а звалена „свобода" тліє зі середини на мураві й розвіває сморід тліючої соломи, що нею був виповнений збитий з дощок і на срібло помальований стрункий обеліск.

Два ряди великих гарних таблиць, що на їх червоному тлі виблискували золотом писані статті радянської конституції, ще вчора творили роскішну алею, що тягнулася від памятника Міцкевича, аж до міського театру. Сьогодні з тих таблиць купки трісок і нема кому пригадувати найлучшої в світі конституції з постановою „хто не працює — той не їсть". Величавий театральний будинок, що немов замикав вихід з Валів, майорів довжезними аж до землі — блакитно-жовтими прапорами. Навіть скептики, яких коло серця млоїла якась непевність, відчували деяку приємність бачити в давній галицькій столиці такі знамена України.

Населення міста пливе й пливе на осередню міську площу — на Ринок; всіми вісьмома вулицями, що туди ведуть. Чути заєдно новий привіт: Слава Україні. Дехто підносить при цьому праву долоню догори. На рогах входових вулиць задержуються товпами, щоб прочитати жовтий великий плакат — „Український Народе". Здійснюється мрія, встає Украніа. „Українська земля тільки для українців..." Як, як? Ще раз: „українська земля — тільки для українців"...

— Ви бачите? Читайте це, — чути голос і читач тицяє пальцем у рядки, де виписана ця основа української держави.

Одному, то другому морщиться чоло. Кожний розчовпує прочитане, бистро думає.

— Не знаю, чи воно справедливо так писати, — чути інший голос.

— Чому не справедливо; а ви призабули, як польська адміністрація з часу існування Польщі виселювала рухливіших українців у глибину до 30 кілометрів, другий голос.

— То 30 кілометрів у глибину, але ще не викидала з рідної землі, — інший голос.

— І ми проти цього протестували, кричали на ввесь світ, дарма, що нашого крику розпуки ніхто не чув.

— А тепер маємо це самі робити; відплачувати, хоч не маємо нічого в руках. — Де ж ця воля народам, воля людині, що її кладе ОУН в основу своєї політики?

— Я навіть не сказав би, чи добре воно якраз у цю пору писати це прилюдно.

— Чому ні; відразу поставити справу ясно, нехай готовиться кожний, що на цій землі чужинець.

— Такі справи повинен вирішити ввесь народ, але аж тоді, коли буде мати де вирішувати.

Наставав гамір. Голоси живіші — завзятіші. Більшість читачів відходили з несмаком від цього задрукованого паперу, не зважаючи на те, що був на ньому заповіджений і власний уряд.

В голові Левчука ходором ходило — від зворушення, від сумнівів, від непевності. Почуття змінювалося: зверхні обяви такі радісні, а що криється за ними. Щоби німці зріклися віри в „Майн Кампф"? Вона ж така принадна. „Лєбенсраум" на Україні. Якось важко переконати себе в цей перший момент.

— А що вам не подобалося на плакаті? Мабуть ви про нього почали були казати, — звернувся Левчук до товариша своїх оглядин.

— Так, про цей же плакат я хотів говорити. Ви вже певно догадуєтеся, що мені не подобалося. Ви ж чули голоси прочитуючих. І що ви на це?

— На жаль мушу згодитися з тими, що вважають неполітичним ствердженням, що „Україна тільки для українців" Неполітичним, невмісним, нелюдським. Словом противним, — немов вицідив свої окреслення Левчук, немов важив кожне слово.

— А як ви думаєте?: хто може створити уряд? — почув Левчук питання свого товариша, висловлене тоном, немов би питав сам себе.

— Хто? — хвилину подумав. — Або створиться уряд сам, тоді буде він самозванчим; або створять його німці, якщо їм буде цього потрібно, й тоді буде він — німецький.

Розмову перервав Тарновик, що надійшов напроти.

— Слава Україні! А що, пане Левчук, буде війна, чи ні? Пам'ятаєте, як я вас переконував тоді, там, коло костела Єлисавети. А ви — ні, та й ні. Ви казали, що німці не поважуться творити новий такий великий і важкий фронт.

— Чи знаєте, чому я перечив? Тепер можу вам це сказати: бо я вас боявся. А боявся тому, що ви так одверто тоді про це говорили.

Видно було, що Тарновикові не подобалося це вияснення Левчука.

— Будьте здорові, закінчив він розмову й бистро відійшов.

Ринок був забитий народом, особливо з південного боку, де через широку браму ратуша вїжджали раз-по-раз свіжі авта з німецькими штабовиками. Авта ледви просувалися крізь товпу. Товпа кричала — „Слава! Слава", — й вимахувала руками на знак привіту. Деколи відізвався несміливий голос.

— Нєх жиє! — і завмірав.

На авта сипалися квіти. Штабовики приязно всміхалися, піднесеною долонею відповідали на привіт.

Левчук заглядав у товпу. Бажав знати, хто був залишився у Львові в часі радянського володіння. А то люди не бачили себе роками.

— А, Борис Сандович; як — і ви тут, інженере? Я думав, що вас нема у Львові. Ніколи й на вид не показалися, — кликнув нараз Левчук, вітаючи мущину, що виглядав на яких сорок років, як когось з рідних. Це ж був щирий приятель Левчукового родича, лісного інженера, Пастушенка. Бувало оба заходили до дому Левчука.

— Слава Україні! Здорові, пане Левчук. А чи ж то ви не знаєте, як небезпечно було з кимнебудь сходитися, чи заходити до кого. Ніхто преці́нь не відав, хто за ким слідкує, — немов оправдувався Борис.

(Дальше буде).

Що пишуть до Народного Фонду

До Народного Фонду надходить денно кілька десятків листів. Не порожніх листів, але з чеками, моні-одрерами, долярами. Гроші бухгальтерія записує до книжок і щоденно здає до банку, а, в міру нагромадження більшої суми, передає тим установам, що черпають на свою працю з Народного Фонду. А листи... йдуть до архіву... І, справді, що з ними роботи: сотки листів.

Але час до часу є непереможне бажання, є потреба і навіть обов'язок переказати з них бодай дещо ширшій громаді. Бо ті листи по своїй цінності часто далеко більш варті, ніж великі долярові пожертви. Це капітал матеріяльний, а листи — великий капітал моральний. І коли має повстати Україна, то вона повстане — власне на цьому моральному капіталі.

Особливо зворушливі листи тих звичайних наших громадян—робітників і дрібних зарібників, що невправною рукою і кривими рядками висловлюють свої міркування й побажання.

Протягом останніх двох місяців, головно у зв'язку з масовою розсилкою Заклику Українського Конґресового Комітету, надійшло до Комітету поверх півтори тисячі листів. Їх можна розділити на дві дуже нерівні категорії, а саме — листи „супровідні" до грошей, де жертводавець цілком лаконічний — пише лише, що посилає Національний Даток і подає своє призвище та адресу — і листи — трохи довші, — ці останні належать особам, що з тих чи інших причин не можуть вислати повного Нац. Датку й подають причини.

Щодо листів супровідних, то важливо з'ясувати характер й тих двох-трьох речень, якими обмежується кореспондент. Отже — характер тих коротких листів — приємний, симпатичний, більше того — сердечний. Листи свідчать, що пише їх переважно народ добрий, вдачі лагідної, м'якої. Само собою — народ національно-свідомий, патріотичний. Переважний зміст тих трьох речень: поперше, платник Нац. Фонду просить вибачення, що запізнився із висилкою його, — часто висловлює жаль, що не може вислати більше і закінчує привітом Комітетові й побажанням успіху в праці.

Листи подаємо з додержанням точного тексту й по можливості, ортографії оригіналу, розставляючи лише розділові знаки, щоб не затратився зміст.

Ось — типовий зразок тих коротких супровідних листів:

„Слава Ісусу Христу! До поважаного Комітету Українського. На зазив посилаю мою належність — 10 долярів в тім письмі. Здоровлю щиро. Дай Боже вам доброго успіху у ваших добрих змаганнях. — Михаїл Д., Пітсбурґ, Па."

Або:

„Доношу вам, мої дорогі Українські Комітет, що малий бизнесмен дає вам чека на 25 долярів. Нехай Свята Тройця благословить вашу роботу і сей Конґрес, щоб видали стокротні зерна, щоб не йшло на марно. З поважанням — Николай Ч., Слоун, Н. И., Слава Ісусу Христу"!

Або — ось, інший лист:

„Шановні референти! Прошу не мати за зле, що висилаю так скромну датку — тільки 10 долярів на Національний Фонд: Я приїхав до Америки 16 місяців тому, дуже мало працюю, бо маю олкус в жолудку, дуже зле себе почуваю, та, що запрацюю, то видаю на лікарів. — Маю на одержанні жінку, дитину і маму, тому даю таку маленьку цеглинку на будову Української Народньої Справи. Остаюсь до Вас з пошаною, — Степан Н., Ню Йорк.

Деякі платники, — правда зрідка, — висловлюють ширше свої міркування й побажання, торкаючись справи Народного Фонду в цілому, а також певних явищ в нашому громадському житті.

Ось кілька таких листів:

„Дорогі наші УКК, — повідомляю вас, що я маю заплачено за рік 1949 в сумі 24 долярів. Се мій перший податок. А тепер засилаю на рік 1950 знова 24 доляри, то є в місяць 2 доляри. Висилаю разом — скорочую собі роботу, — то є ліпше для мене і для вас. Так, багато є в Америці українського загалу і думка добра в них і бажають собі всего добра і голосят, говорять і стримати його не годен: я українець! Так, українець, ану запитайте його, най він покаже посвідку, що він заплатив річну датку—податок, він цього не хоче й чути. Є се смутно для нього, що він не любить своєї рідної Мати України, не хоче своєї держави, втікає, ховається, аби цента не дати. Але до коршми то є, все не жалує... — Іван М. Ню Йорк, Бронкс.

Або — ось, інший лист:

„Засилаю Народний другорічний Даток в сумі 10 долярів. Нехай Бог благословить вашу працю задля нашого поневоленого народу. Я не можу зрозуміти, чому запановало таке самолуство (очевидно треба розуміти самолюбство. В. П.) в нашім народі, що не хотять заплатити народного датку. А деж старі патріоти, що колись виголошували патріотичні промови? Де вони поділися? Часом влаштують народне свято, посходяться старі патріоти з кводрами тай вже сповнили свій обов'язок, тай дають до часописів кілько то вони зложили. А де ж народний даток від одиниці? Самолуство — більш нічого! Я не говорю за багатих, бо богатим, як звичайно — все бракує, але кажу за таких робітників, як я самий. Не помагають прозьби в часописах. — Таке самолуство треба натаврувати. Ніхто не збирає для себе. Тут йде про визволення нашого бідного народу.

Як можливо, то прошу подати до газети. Може декотрі старі патріоти спам'ятаються. — Теодор П. — Форествілл.

Або такий лист:

„Високоповажані Панове! Я Вам засилаю 10 долярів. Тільки тому, що Ваш лист зумів дістатися до мого серця. Доля Українського Народу в наших руках. Во я думаю, що у нас є добрий нарід. Котрий не тільки грішми визволяє себе, але і життя своє кладе за свободу і за Самостійну Українську Державу. Тільки у нас брак таких провідників, котрі б уміли Нарід до всього заохотити та його підтримати. Хотяй він у біді, але треба уміти його розвеселити. А не лишень грубша риба грубшу поважати. Треба б уміти і з меншими числитись. Та молодшому братові славу віддати. Тоді і у нас буде єдність. І мало тоді буде таких українців, котрі б свого обов'язку не сповнили. Та треба старатись, щоб нарід міг цю роботу бачити. Треба собі виробити добре довірря. Писав Вам все жичливий Михайло П., Меспет, Н. И.

З деяких листів довідаєшся й про героїчні моменти і тяжкі переживання наших людей. Ось такий лист:

„Я підписаний, дуже перепрошую, що аж така поважна установа як УККомітет мусів мене особисто упоминати про Національний Даток, котрий я повинен був зложити перший, так, як я колись це робив на рідній землі. Але не моя в цьому вина, а вина обставин. По переході тої тернистої дороги від рідного села аж до вільної Америки, котра тривала повних шість років, не затерла ця терниста дорога моїх національних почувань, ця терниста дорога сповнила мене і мою родину ще й тернистим вінцем. Трьох моїх синів вже в 44 році перейшли на сторону Української Повстанської Армії і по нинішний день вістки про них не маю. Як рівно ж і на вільній Американській землі прийшлось пережити тяжний удар...

Помимо цього працюю тільки один з родини (трьох осіб на утриманню) і такі зв'язались мої причини з опізненням мого Національного Датку. Отож прошу се мені вибачити, а в слідуючому році думаю, цего не станеться. Залучую банкнот — десятьдолярівку. — З глибокою пошаною — Іван Г. Ню Йорк.

(Дальше буде).

● **$400,000 відшкодування за покалічення** підчас розбиття потягу залізниці Лонґ Айленд Рейлроад 17 лютого 1950 р. коло Роквил присудив суд Джозефові Феннеллі. Він є кельнером у ресторані і заробляв $90 тижнево. Це найвище відшкодування досі признав суд за каліцтво в залізничнім випадку.

● **З польської амбасади у Вашинґтоні** втік торговельний радник Зиґмунт Літинскі, шукаючи захисту в ЗДА. Тому шість місяців втекли три інші урядовці цеї амбасади, щоб рятуватися від повороту до рідного краю, який тепер находиться під Совєтами.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, Ілл.

Дитяча Ялинка

(тк) Христове Різдво належить до тих свят християнського року, які найбільше хвилюють своїм невимовним чаром і які вічно оповиті тендітними серпанками спогадів з нашого голубого дитинства. І куди нас доля не кинула б, чийого неба зоря не пригадувала б нам роковин народження Божого Сина, то в ту Різдвяну Ніч на обрії бачимо тільки свою рідну вифлеємську зірку, оп'янюють нас пахощі свойого українського сіна і крізь гори і океани долітають до нас наші мельодійні, чудотворні коляди... Приходять до нас елементи нашої вікової традиції, уламки тієї безсмертної сили, яка зберігала і зберігає нас, і яка вливає в наші стужені серця потоки віри в перемогу Христової Євангелії і Правди України. Бажаючи пригадати нашій дітворі в Шікаґо українське Різдво і гарні старокраєві звичаї його святкування, улаштувало 14. січня ц. р. Українсько - Американське Т-во Опіки над Молодю Дитячу Ялинку, що її дбайливо підготовили пластунки сеніорки (пп. М. Дачишин, С. Барановська і М. Масникова) у просторій галі школи ОО. Василіян. Зібраних за обильними столами батьків і дітей привітав коротким словом Степан Куропась, голова Т-ва і безінтересовний спонзор шікаґовських ґрінорів, і передав слово о. С. Саболеві ЧСВВ, який виголосив незвичайно зворушливу промову. Краснорічивість бесідника оправдана — він бо один з чільних письменників Карпатської України і його літературне ім'я Зореслав відоме далеко поза межами Сріберної землі.

З черги інтересну Мандрівку з Колядою по Рідному Краю відбула з дітворою кошова Пластової станиці Шікаґо невтомна п. Рома Романюк-Дзюбинська. Діточки, на її поклик примкнувши на часок очка, перелетіли з кошовою в Україну і під хатиною бабусі, десь недалеко золотоверхого Києва, проспівали „Бог Предвічний", а новачка Мирося Нагорняк почала деклямувати їй настроєвий вірш Б. Лепкого „На Свят Вечір". Та згадка про рідну хату, рідну землю, про засніжене українське Різдво не дали молодій декляматорці докінчити початий вірш. Вона розплакалась і заплакали всі поза нею. Після цього Віра Куропась гарно віддеклямувала „В блакиті зорі розцвітають", юначки відтанцювали „Катерину", а Христя Дачишин віддеклямувала „У Свят Вечір". Мандрівка кінчається. Діти кличуть „Прощай, Україно! Ми ще повернемось до Тебе!" — і на крилах думок перелітають через гори, через море до шкільної галі в Шікаґо, де їх жде чудово прибрана ялинка.

Уся Мандрівка з Колядою, гарно акомпаніована і взірцево проведена, записала черговий успіх п. Дзюбинської у її книгу організаційних і мистецьких здобутків. Приємною несподіванкою був виступ наших найменших з музичної школи проф. І. Поваляєчека, що відіграли на фортепіяні низку коляд. Особливо звернула на себе увагу найменша ростом Ляля Вівчаренко, що талановито виконала одну з перлин різдвяного репертуару.

Опісля виголосив глибоку змістом промову о. канцлер др. П. Корниляк, відпоручник Преосв. Кир Константина, який цього дня відвідав Шікаґо і тільки через важливі перешкоди не міг в Ялинці взяти участи.

Останнім промовцем був улюблений шікаґо'янами о. др. В. Гавліч ЧСВВ, новий ігумен монастиря при храмі св. Миколая, який, оповівши дітям переказ про Марусю Богуславку, завізвав їх ніколи не забувати про Бога, про свою віру, мову і землю. Слова бесідника глибоко падають в душі дітей і на незримих ялинках їхніх думок мерехтять незгаслим світлом. Подивляємо маленьку Віру Куропась, що, хоч тут роджена, прекрасно володіє українською мовою. Щиро ґратулюємо батькові — патріотові і думаємо, що то виросло б з таких діточок, як би так їхні родичі хоч раз у рік купили їм бодай одну українську книжку...

Під райдугу коляд поринаємо з о. Зореславом в українське письменство останніх літ згадуємо велику літературу мейд ін Корнберґ, згадуємо пророцтво, що „будемо, як всі, великими" і болімо... Я, особисто, жалкую, що

Під час „Ялинки" в Шікаґо.

У цю страшну добу похмуру
Лишили ми літературу,
І дехто, покорившись злу,
Перо зміняв вже на мітлу...

Затихли строф ясні тимпани
І тільки блеють графомани...
Та їх не спинить — річ це проста
Ні джаб, ні тифус, ні короста.

Коло нас сидить суддейсько поважний, а дитячо добрий, інж. І. Сем'янчук, минулорічний голова тутешньої „Самопомочі", що його стараннями українське Шікаґо придбало чудову вакаційну оселю. Мені дуже прикро (а йому, думаю, ще більше!), що мій обширний допис про цю оселю ще досі лежить невикористаний у одній хвальній редакції. Але, сподіваюсь, що його видрукують в липні цього року,.. тим паче, „іже істина не імат старости", як казав Сковорода. Буде він, очевидно, о рік спізнений, але, дай, Боже, щоб ми в усьому свому історичному житті опізнювались тільки на один рік, а не довгі століття!..

При недалекому столі розгорілась дискусія. Статечні батьки мордують одного, Богу духа винного, (красно)мовника, як властиво по-українському називається наше місто. Чи Шикаго, чи Шікаґо, чи Чікаго? Чому англійське „сі-ейч", всупереч усій Америці, маємо вимовляти як „ш"?

Порішують негайно вислати меморіял у цій справі до УВАН, щоб за циклем чому Україна називається Україною, подати нашим науковцям ще один непотрібний горіх до розкусення. Один з тутешніх кооператорів радить внести до ПАУК зажалення на українсько-американську пресу, що, замість новинок з Рідних Земель, вперто і наввипередки подає (і то обов'язково на першій сторінці!) вісті з..., Польщі. Для якої цілі — кричить він — наша і нами фінансована преса має служити польській пропаґанді?

А з дитячих серденят несеться чудове і заспокоюююче:

... Віл і осел коло ясел,
Звізда красна світить ясно
Над вертепом...

Поглядаю на автентичного джентелмена проф. І. Кравса і бачу тінь усмішки на його стоїчному обличчі.

— Чого ви всміхаєтесь? — кажу.

— Бо невесело! — поважно відповідає він.

Але, властиво, на залі є дуже весело. Ялинка жеврить казковим світлом, коляди переплітаються пахучими вінками і вчувається золотострунне: Слава во вишніх Богу, а на Землі мир во человіцїх...

І не хочеться вірити, що в цю хвилину на Кореї проходить жахлива офензива.

ТРАДИЦІЯ ВЕЧЕРНИЦЬ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

Колись давно з'їздилися раз у рік знайомі, приятелі й рідня на празниках чи ярмарках — прим. славних улашковецьких або київських контрактах. Та згодом мода змінилася. Рівні вечерниці заступили празничні і ярмаркові зустрічі. Хто зі старших не памятає гучних балів студентської „Академічної Громади" й „Основи" в Народнім Домі у Львові?

Так було до першої світової війни. Опісля місцем товариських зустрічей стали вечерниці „Червоної Калини" у Львові. З усіх закутин краю стягалися тоді товариші зброї з останніх визвольних змагань, далекі заточенці, яких доля закинула в чужину шукати хліба, та всі громадяни, які тужили за своєрідною, милою атмосферою. А при цьому вечерниці „Червоної Калини" поєднували приємне з пожиточним: за прибуток з них Видавництво „Червона Калина" випускало рік-річно декілька поважних публікацій про визвольні змагання, що було неоціненим вкладом у нашу виховно-історичну літературу.

В цьому році новозасноване Видавництво „Червона Калина" в ЗДА, відновлюючи свій добрий звичай, влаштовує свої традиційні вечерниці в дні 3 березня на закінчення цьогорічних мясниць у Бетовен-Гол в Ню Йорку, 210-14 Іст, 5 вул.

Комітет докладає всіх зусиль, щоб ці вечерниці випали якнайкраще, щоб усі учасники згадували їх так мило, як колись у Рідному Краю. Комітет надіється, що не тільки всі члени Видавництва „Червона Калина" та його прихильники, але й ширше Громадянство прибуде на цю товариську зустріч з ближчих і дальших сторін.

ПАСЕЙК, Н. Дж.

Академія соборности українських земель та бою під Крутами

За традицією українська громада в Пасейку, в склад якої входили гр.-кат. Церква та ООЧСУ, святочно відсвяткували роковини проголошення Соборности Українських Земель та бою під Крутами.

Свято відбулося в неділю 11 лютого ц. р. В цей день в згаданій Церкві в 5 год. по обіді о. Білинський відправив молебен за наміренння українського народу та після того жалібну Панахиду, за всіх тих які віддали своє життя за долю та волю. В Укр. Автокеф. Прав. Церкві Панахиду відправлено по Службі Божій.

Скромна Академія відбулась у Шкільній Авдиторії. Відкрив її інж. Ховайло, голова відділу ООЧСУ, та в своїх словах згадав про ці дві великі роковини, в парі з тим проголошуючи однохвилинну мовчанку. Святочний реферат виголосив проф. Заклинський, згадавши початки нашої історії, середньовіча та закінчуючи великою датою проголошенням Соборности Земель та трагічним Крутянським боєм.

Гарною та вдалою частиною був вірш „22 Січня" віддеклямований п-ою Бабяк. Ще варто згадати про цінний спогад Крутянського бою сот. П. Гончаренка. Шановний доповідач в своїх спогадах відкрив публиці, якої було біля 150 осіб, багатого цінного матеріялу в 1919-1920 рр. Він же згадав, що хоч український нарід не встоявся в цій боротьбі, то все таки зброї не склав і не зложить доти, доки не здобуде собі волі.

Академія закінчилася відспіванням національного гимну.

Щ-УН.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

КОМУНІСТИ МІСЦЕВІ ТА ЗАЙШЛІ

На одній з недавніх пленумів ЦК партії в Києві партійним організаціям на західних землях України видано вказівку, щоб вони з-поміж місцевого населення випродукували якнайбільші кадри для комуністичної партії та совєтських установ.

Кутський район большевики вважають передовим на Станиславівщині. Передовим в тому розумінні, що там найшвидше пройшла повна колективізація, що тамошні лісоруби та плотогони понад плян винищують підгірські ліси. Передова позиція району, як подають совєтські публікації, завдячується сітці комуністичних організацій. Але партійні організації Кутщини з місцевих людей складаються тільки в 60%. Решту становлять зайшлі елементи, про походження яких говорять тільки призвища, що кінчаються на —єв і —ов. Досягнення такого відсотка місцевих людей в партійних організаціях в тій самій області большевики вважають величезним досягненням. Кутських комуністів вони розділяють уже навіть на інші райони. Зовсім певно, що в цих інших районах відсоток місцевих комуністів та активістів значно нижчий, або і ніякий.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

Вісті з Н.Т.Ш.

НАУКОВІ ЗАСІДАННЯ

Дня 3. лютого почався новий цикль наукових засідань в НТШ, що будуть відбуватися що два тижні в суботу від 5:30 год. веч. в льокалі Товариства. На першому зібранні реферував проф. М. Чубатий свої досліди над „Історією української національної свідомости (Ч. І.)", спираючись на студіях джерел, особливо літописів за Іпатським та Лаврентіївським списками.

Він вийшов від сучасних трьох розумінь поняття нації, а саме етнічного, територіяльного та державного. Потім висунув елементи національної єдности, що зв'язує громадян у спільноту, а є ними: одна мова, звичаї, історичне минуле та релігійна культура. Суб'єктивний чинник то найважніша основа національної свідомости. Можна його прослідити в нашій історії від XI. ст.

Українська мова розвивалася на тлі різноплеменних говорів, а рівночасно книжна мова з болгарською основою об'єднувала всіх освічених. Про цю останню говорить літопис, що є вона однакова з „словінською", тобто болгарською в тодішньому розумінні. Звичаї поганського походження, перемішані з новими християнськими дали основу українського релігійного культу. Історичне минуле в'язало всі племена, бо спільно боролись вони від початку своєї державности зі степовиками, щоб не дати їм влади на „Руською Землею", під якою треба розуміти Українську Державу. На це звернув увагу російський історик В л адимірський-Буданов. В боротьбі із степом, особливо з половцями, які загрожували економічному шляхові Дніпром „із Греції до варягів", державницький патріотизм виріс до вершин, як це бачимо в „Слові про похід Ігоря", лебединій пісні в обороні одности „Руської Землі". Розвиток того патріотизму супроти „Руської Землі"' можна прослідити, починаючи від прославлювання її величі в леґенді св. Андрея, проповіді митрополита Іларіона, у зв'язках і діях Святополка, Володимира Мономаха, Василька, Мстислава.

Після тієї висоти приходить повільний упадок через знищення Києва Андрієм Боголюбським (1169, р.), через його конкуренцію та заходи перенесення митрополичого престола до Володимира над Клязмою. Загалом у другій половині XII. ст. „Руська Земля" вже не одна. Новгород в'яжеться з Балтикою, Білорусь зосереджується коло Полоцька, Г а л ицько-Волинське князівство розвиває свою могутню експанзію над Дністром та на захід, де стрічається з поляками. Від XIV. ст. починається розвій найбільшої конкурентки давньої України, а саме Москви. Тут можна ствердити за джерелами та думкою Владимірського-Буданова, що абсолютизм стає основним елементом її розвитку тоді, як у Білорусі та частинно в Україні віче відограє певну ролю, а в Галичі боярська верства.

На десятках цитатів з Початкового літопису, зокрема за Лаврентіївським списком чотирьох Новгородських літописів доповідач виказує, що „Руська Земля" означала державу створену київською Руссю; натомість „Русь" нинішну українську територію. Ця назва відноситься спершу до Київщини, згодом до Подніпров'я, а в XIII. ст. до цілої нинішної України з Галичиною включно.

В дискусії проф. І. Станкевич доповняв даними з історії кривичів, М. Заклинський цікавився питанням, чи крім згаданих джерел існують ще інші свідки про національну свідомість у давній Україні; проф. П. Ковалів обговорив складники поняття нації, а саме мову та релігійний світогляд, який існував далеко раньше, як історичне життя; про мову в доісторичному часі писав покійний проф. Степан Смаль Стоцький.

ПЕРЕДБАЧЕНА ТЕМАТИКА МАЙБУТНІХ НАУКОВИХ ЗАСІДАНЬ

17. лютого в 5. год. в льокалі Літерат. Мист. Клюбу, 149. 2-га Евеня: Д-р М. Стахів: Соціологічна характеристика політичних партій в Україні. (З рамени Комісії Права й Суспільних Наук).

3. березня д-р О. Домбровський: Процес духовости в античній Україні.

17. березня: д-р К. Кисілевський: Шевченкова лірика.

31. березня: д-р М. Чубатий: Історія української національної свідомости. Ч. ІІ.

14. квітня: проф. О. Андрушків: Корені цілих функцій.

5. травня: В. Шугаєвський: Походження української монетної назви „чех".

19. травня: проф. П. Ковалів: Сучасна мовна політика в Совєтах.

НАУКОВЕ ЗІБРАННЯ З НАГОДИ РОКОВИН Т. ШЕВЧЕНКА

В суботу 10. березня відбудеться наукове зібрання всіх секцій і комісій НТШ, щоб відбути свято Патрона НТШ. На тому зібранні д-р М. Чубатий подасть звідомлення про діяльність НТШ за останній рік, а д-р В. Січинський прочитає наукову доповідь.

ЖЕРТВЕННІСЬ НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ КУЛЬТУРИ ПРИ НТШ

В останніх часах зложили на цю ціль: Василь Колодій з Дітройту $10, Петро Ікалович з Ню Йорку $10, Громадянство з Нюарку й околиці на зустрічі $100, Прибуток з цієї зустрічі $33.93, Трофим Грицак з Йонкерс $12, Ф. Лукіянович з Филаделфії $2, М. Поліка з Шікаґо $2, Н. Филипович з Шікаґа $5.

ВКЛАДКУ НА ЧЛЕНІВ-ПРИХИЛЬНИКІВ НТШ ЗЛОЖИМИ:

з Шікаґа: інж. А. Артимович, інж. Степан Куропась, Михайло Баран, Нестор Филипович.

З нових видань

(П. Б.) УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДИ (з нотами). Зібрав і справив о. Марко Дирда ЧСВВ. Видавництво і друкарня оо. Василіян. Торонто 1950. Сторін 168, формат 16-ки.

Треба дуже радіти, що цей цінний збірник коляд появився в час і тисячі українців на американському к о н т и ненті мали змогу користуватися ним уже в часі цьогорічних Різдвяних Свят. Бо укладчик цього збірника підійшов до своєї праці не тільки зі знанням справи, але теж з великою любов'ю, і завдяки цьому найширші кола віруючих одержали прекрасний вибір коляд церковних (разом 50), коляд народніх (12), колядок (9) і щедрівок (7). Попереджає цей вибір коротка передмова і статейка, в якій пояснено, що таке коляда та звідки взялась її назва, а кінчиться збірник гарним вибором бажань, що їх виголошують колядники після відспівання коляди.

Вартість цього колядника не тільки в тому, що поміщені в ньому коляди та щедрівки передаґовано основно і випущено в сьогочасній живій народній мові, при точному збереженні їх первісного змісту. Вартість його теж у тому, що всі коляди, колядки та щедрівки подано з нотами на два голоси, при чому деякі коляди мають подвійні, а то й потрійні мельодії. Немаловажне й те, що колядник видано у практичному, дуже вигідному кишеньковому форматі, що в цього роду виданнях має особливу вагу.

В наших часах, коли розсіяні по всьому світі українці силою обставин забувають як не слова, то мельодію неодної коляди, а молоде покоління дуже часто їх майже, а то й зовсім не знає, появу такої книжки треба цінити особливо високо.

НАЙБАГАТША БІБЛІОТЕКА

(П. Б.) Одною з найбільших бібліотек у світі є бібліотека в Лондоні, але найбагатшою є ватиканська бібліотека, бо має найбільше цінних рукописів і вартісних творів.

Як відомо, ватиканську бібліотеку оснував папа Микола V у 1447 р. Тоді в ній було тільки 900 рукописів, бо друкованих книжок ще не було. Спосіб друкування винайдено щойно в 1450 р. До розвою ватиканської бібліотеки причинилися дуже папи: Сикст IV і Сикст V. Папа Лев XIII, великий любимець науки, казав відновити цю бібліотеку, перевести список творів і відчинити її для всіх учених. Під кінець XIX сторіччя вона начисляла 26 тисяч рукописів та 200 тисяч друкованих творів. Пій XII, теперішній Папа, колишній префект ватиканської бібліотеки, збагатив її 80 тисячами творів і 65 тисячами різних рукописів з цілого світу.

КІЛЬКО МОВ У СВІТІ?

(П. Б.) На цілій земській кулі є приблизно 2.800 різних мов, якими говорять люди. Найбільше поширена є мова китайська, якою говорить поверх 450 мільйонів людей. Англійської мови вживає коло 230 мільйонів і вона постійно поширюється. Ф р а н цузькою мовою говорить поверх 50 мільйонів. Нашої, української мови вживає поверх 40 мільйонів українців, що живуть на рідних землях і на місцях поселення.

УСПІХ МОЛОДОГО ЗЕМЛЯКА

Михайло Панчишин,
син Анастазії і Фреда Панчишин з Ню Йорку, який успішно тількищо закінчив Нюйорський Стейтовий Університет, факультет штуки і науки.

ОСЕЛЯ ДЛЯ БЕЗДОМНИХ

(П. Б.) На тому місці, де був концентраційний табір у Фоссолі (Італія), о. Зенон Сальтіні згуртував бездомних дітей і зорганізував для них оселю. Її названо Номадефія. Старша дітвора, зокрема дівчата, опікуються меншими і ця оселя почала побільшуватись. У ній перебуває тепер поверх тисячі мешканців, а майже 3 тисячі чекають, щоб їх принято. Оселя ця находиться під опікою кардинала Шустера, архиєпископа Міляно. На зразок Номадефії зорганізовано подібну оселю в Ґроссето (Тосканія).

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР Р. КУПЧИНСЬКОГО В Л. М. КЛЮБІ

З Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 23-го лютого, в год. 7:30 ввечорі в приміщеннях Клюбу при 149 2-га евеню відбудеться вечір, присвячений творчости Романа Купчинського. Доповідь про Купчинського, як фейлетоніста Галактіона Чіпку, виголосить ред. Іван Кедрин-Руницький, Ігор Соневицький говоритиме про музичну творчість Р. Купчинського, а рецитації вибраних віршів і прози Р. Купчинського виконають артисти Студії Й. Гірняка. На закінчення скаже коротке слово сам Автор.

ЗБОРИ ФІЛЯТЕЛІСТІВ

В найближчу неділю, дня 25-го лютого в Ню Йорку відбудуться установчі загальні збори Союзу Українських Філятелістів. Збори, що їх скликує Ініціятивний Комітет, відбудуться в Пластовій домівці при 101 евеню „А" в год. 3-тій після полудня.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ТАРЗАН, ч. 2536. Тягнуть на суд

"IF YOU TRY TO ESCAPE," GROWLED THE SAGOTH, "YOU WILL DIE. WE RETURN NOW TO PHUTRA."

THUS BEGAN THE LONG, WEARY MARCH BACK TO CERTAIN DEATH IN THE ARENA OR THE VIVISECTION PITS OF PHUTRA.

AFTER MANY SLEEPS, INNES AGAIN FOUND HIMSELF A PRISONER IN THE BURIED CITY OF PHUTRA. AND SO, INNES FACED THE MAHAR TRIBUNAL, AWAITING THEIR DECISION. WHAT WOULD IT BE —

DEATH IN THE ARENA, OR BY VIVISECTION?

„Якщо спробуєш утікати", заревів сагот, — „то згинеш. Тепер ми вертаємося до Путри".

Так почався довгий, втомлюючий поворот на певну смерть на цирковій арені, або в ямах для операції на живім організмі в Путрі.

Після багато спальних періодів, Іннес попав у неволю в закритім місті Путра. Тепер Іннес чекав на магарський трибунал, вижидаючи рішення . . .

. . . чи це буде смерть на арені, чи операція живцем?